Jūlijs Jākobsons

JAUNS DARBS PAR DERMATOVENEROLOGU UN SABIEDRISKO DARBINIEKU PROFESORU PĒTERI SNIĶERU

V. Miltiņš, A. Miltiņš (sastādītāji). Pēteris Sniķers. – Rīga: AML Medicīnas vēstures institūts; *Fraternitas Metropolitana*, 1998. – 113 lpp.

Turpinot agrāk aizsāktos pētījumus, kuru sākotnējie rezultāti apkopoti brošūrā “*Pēteris Sniķers, dzīve un darbība*” (1993), Latvijas ZA korespondētājloceklis, Latvijas universitātes valsts profesors dermatoloģijā un veneroloģijā Alfrēds Miltiņš šoreiz kopdarbā ar savu dēlu ārstu Ventu Miltiņu sagatavojis jaunu darbu par profesoru un ģenerāli Pēteri Sniķeru – “*Pēteris Sniķers*”, kas pateicoties AML Medicīnas vēstures institūta un korporācijas *Fraternitas Metropolitana* atbalstam izdots 1998. gadā.

Priecē, ka parādījies darbs, kurā var rast ziņas par Latvijas medicīnā un sabiedriskajā dzīvē tik spilgtu personību kā profesors Pēteris Sniķers. Grāmatā liela faktu kopa, sīks Pētera Sniķera izcilās personības raksturojums, bagātīgs ilustratīvais materiāls.

Kā to grāmatai veltītajos ceļavārdos norādījis Jānis Stradiņš – Pēteris Sniķers bijis augsta līmeņa profesionālis dermatoveneroloģijā, kurš pirmais LU Medicīnas fakultātē iedibināja un vadīja šo akadēmisko disciplīnu. Viņš bija atzīts praktizējošais ārsts ar plašu privātpraksi, rosīgs sabiedriskā darba veicējs, mākslas darbu kolekcionārs un arī mākslas mecenāts, Pēterburgas latviešu spožo tradīciju turpinātājs Latvijā.

Darbā parādīta Pētera Sniķera prioritāte subkutanās tuberkulīna raudzes atklāšanā, kas atrodama viņa Pēterburgā izstrādātajā doktora disertācijā “Jautājumā par *Lichenis scrofulosorum* būtību” (1904, krievu valodā). Atsevišķā nodaļā aprakstīti militārās medicīnas sākumi un attīstība Latvijā, kurā Pēteris Sniķers

redzams kā Latvijas kara medicīnas iedibinātājs, kurš cita starpā izstrādājis Latvijas armijas sanitārās aprūpes principus. Darbā aplūkota viņa līdzdalība Latvijas augstskolas un tās Medicīnas fakultātes izveidē 1919. gadā.

Pēteris Sņķers nodibinājis un ilgus gadus vadījis Dermatovenerologu biedrību, līdzdarbojies Veselības veicināšanas biedrības un Vēža apkarošanas biedrības dibināšanā, kā arī šo biedrību darbā.

Autori rūpīgi izpētījuši un aprakstījuši Pētera Sņķera izcelsmi, skolas un darba gaitas, paņiņu un domubiedru loku dažādos dzīves posmos. Liriski un saistoši aprakstīts dzimtais novads. Īpaši izcelta Pētera Sņķera izaugsme Pēterburgas periodā, darba gaitas Tērbatā (Tartu) un vēlāk Latvijā. Darbā pieminēti vairāki latviešu cilmes mikrobiologi un farmaceiti, kas ietekmējuši Pētera Sņķera izaugsmi.

Vērtīga ir nodaļa par Pēterburgas Kara medicīnas akadēmijas devumu Latvijas ārstu izglītošanā.

Autori iezīmē arī turpmāko pētījumu virzienus, piemēram, jautājumu loku, kas saistās ar subkutanās tuberkulīna raudzes atklāšanas prioritāti, Pētera Sņķera sabiedrisko darbību Pēterburgas periodā.

Nav saprotams Pētera Sņķera mākslas darbu vākuma raksturojuma iztrūkums grāmatas pamattekstā latviešu valodā, kaut gan angļu valodā sarakstītajā kopsavilkumā tas pieminēts. Šķiet lieks ir daudzo Pēterburgas speciālo institūtu uzskaitījums (47. lpp.). Varbūt lieki daži ar tēmu nesaistīti iestarpinājumi dzīves hronoloģijā (24., 25. lpp.). Trūkst motivācijas iedaļai par diskutējamām personām (92. lpp.); dažviet teikuma izveide var radīt pārpratumus (15., 16. lpp.).

Šīm piezīmēm nav būtiska nozīme. Veikts liels darbs, lai lasītāji varētu labāk iepazīt sava izcilā novadnieka ārsta, profesora, ģenerāļa un sabiedriskā darbinieka Pētera Sņķera dzīvi un gaitas. Par to pateicība autoriem.